महाराष्ट्र शासन

नागरीकांची सनद

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग

(खुद्द),

मंत्रालय, मुंबई 400 001

प्रसिध्दी दिनांक- 13/08/2025

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग, मंत्रालय (खुद्द) नागरीकांची सनद

प्रस्तावना

यापूर्वी प्रसिध्द केलेल्या नागरिकांच्या सनदेत यथायोग्य सुधारणा करून पुन्हा प्रसिध्द करण्यात येत आहे.

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाकडून प्रामुख्याने वैद्यकीय/आरोग्य विज्ञान विषयक वेगवेगळ्या अभ्यासक्रमांच्या महाविद्यालये, प्रशिक्षण केंद्रे आणि त्यांच्याशी संलग्नित रुग्णालये यांचे नियमन, नियंत्रण व विकास विषयक कामकाज तसेच जनतेला आरोग्यदायी व भेसळमुक्त अन्न तसेच औषधे मिळण्यासाठी त्यांचे प्रशासन करणे, इत्यादी विषयक प्रशासकीय कामकाज हाताळले जाते. या कामकाजाच्या अनुषंगाने करण्यात आलेले अधिनियम, नियम, धोरणात्मक बाबी संबंधीचे निर्णय घेऊन त्यांची अंमलबजावणी करण्यात येते.

आपल्या भारत देशातील जनतेला त्यांच्या हक्कानुसार आवश्यक त्या सर्व सुविधा/लाभ/हक्क मिळावेत म्हणून भारतात राज्यघटना निर्माण केली असून, भारताच्या राज्यघटनेनुसार सर्व भारतीय नागरीकांना अन्न, वस्त्र व निवारा या गोष्टी मिळविण्यासाठी त्यांचे आरोग्य सुरक्षीत राहण्यासाठी सद्याच्या धकाधकीच्या काळात त्यांच्या आरोग्याच्या दृष्टीने योग्य उपाय करणे, आजारावर मात करणे, नागरीकांच्या आरोग्यासाठी विविध कल्याणकारी योजना राबवून उत्तम वैद्यकीय सेवा पुरविणारे डॉक्टर तयार करणे हे प्रत्येक राज्य शासनाचे कर्तव्य आहे. तसेच नागरीकांना उत्तम औषधी पुरविणे, आरोग्याच्या संवर्धनासाठी आयुर्वेद पध्दती/योग पध्दतीने उत्तम वैद्यकीय सुविधा पुरविणे हे सुध्दा शासनाचे कर्तव्य आहे.

नागरीकांचे आरोग्य अनुवांशिक, बाह्यवातावरण, सामाजिक स्थिती व आर्थिक स्थितीवर अवलंबून असते. नागरीकांचे आरोग्य उत्तम व निरोगी राहील, त्यांना निरोगी व

निकोप वातावरणात शारीरिकरित्या बळकट राहण्यासाठी उत्तम वैद्यकीय सेवा पुरविण्यास वैद्यकीय पेश्यातील डॉक्टर असणे आज काळाची गरज आहे. नागरीकांची सुरक्षीतता/ आरोग्य/शिक्षण/प्रशासन लोकाभिमुख होण्यासाठी तसेच शासनाच्या दैनंदिन कामकाजात पारदर्शकता आणून शासनाने धोरण राबविण्यासाठी नागरीकांची सनद तयार केली आहे. जनतेला त्यांच्या कामाबाबत होणारी गैरसोय टाळण्यासाठी या सनदेची निर्मिती करण्यात येत आहे.

(धीरज कुमार)
सचिव

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्य विभाग.

दिनांक: ऑगस्ट, 2025

विभागाची रचना

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या शासन स्तरावरील प्रशासकीय विभागाकडून मुख्यत्वे करून धोरणात्मक बाबींवर निर्णय घेण्यात येतो. शासन स्तरावर विभागाचे मंत्री/राज्यमंत्री यांचेबरोबर प्रशासनिक नियंत्रणाकरिता अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव हे भारतीय प्रशासन सेवेतील अधिकारी कार्यरत आहेत. त्यांच्या अधिपत्याखाली विभागातील सह सचिव/उप सचिव/अवर सचिव/कक्ष अधिकारी व इतर सहायक कर्मचारीवृंद कार्यरत आहेत. याबाबतचा वृक्ष तक्ता सोबत जोडला आहे.

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग हा मंत्रालयीन विभाग (खुद्द) व त्याच्या अधिपत्याखालील खालील कार्यालये कार्यरत असून, सदरच्या कार्यालयामार्फत प्रत्यक्ष सेवा, सुविधा उपलब्ध करण्यात येते.

1. अन्न व औषध प्रशासन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
2. वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई
3. आयुष संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागातील (खुद्द) कामकाजासाठी शासनाने 127 अधिकारी/कर्मचाऱ्यांच्या आकृतीबंध मंजुर केलेला असून, त्यांच्यामार्फत वरील कामकाजाचे संनियंत्रण करण्यात येते. मंत्रालय स्तरावरील कामकाजाच्या संदर्भात खालीलप्रमाणे सेवा/सुविधा उपलब्धतेबाबत माहिती उपलब्ध करून देण्यात येत आहे.

अन्न व औषध प्रशासन महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

अन्न व औषध प्रशासन राज्य शासनाच्या वैद्यकिय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या अंतर्गत कार्यरत असून जनतेला प्रमाणित औषधे योग्य दरात उपलब्ध व्हावीत, यासाठी कार्यरत आहे. महाराष्ट्र शासनाच्या औषधी व द्रव्ये विभागाच्या प्रशासकीय नियंत्रणांतर्गत कार्यरत होत असलेली अन्न व औषध प्रशासन ही संस्था मुलत: सन 1959 मध्ये तत्कालिन मुंबई राज्यामध्ये अस्तित्वात आली आहे. अन्न व औषध प्रशासन हा विभाग रुग्णाच्या हिताचे संरक्षण करणारा प्रमुख असून मुख्यत्वे करून अन्न व औषधांची गुणवत्ता राखण्याचे, अन्न व औषधांचे उत्पादन, वितरण आणि विक्री यावर वैधानिक नियंत्रण ठेवण्याचे या विभागाचे प्रमुख कार्य आहे.

वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई

महाराष्ट्र शासनाने सन 1971 मध्ये सर्जन जनरल या कार्यालयाचे विभाजन करून संचालक आरोग्य सेवा व संचालक वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन अशी दोन वेगळी संचालनालये स्थापन केली. या स्थापनेचा दिवस 01 सप्टेंबर हा वैद्यकीय शिक्षण दिवस म्हणून आयोजित करण्यात येतो. महाराष्ट्र राज्यामध्ये वैद्यकीय, दंत, परिचारीका व इतर आरोग्य सेवेशी संबंधित अभ्यासक्रमांचे बळकटीकरण करणे व त्यात वाढ करणे या उद्देशाने हे संचालनालय शासनाने स्थापन केलेले आहे. शासनाच्या वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या अंतर्गत वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय कार्यरत आहे. संचालनालया अंतर्गत शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालये, संलग्नित रुग्णालये व ग्रामीण प्रशिक्षण केंद्रे, शासकीय दंत महाविद्यालये व परिचर्या शिक्षण संस्था कार्यरत आहेत. सदरच्या महाविद्यालयातील शिक्षणाद्वारे तज्ञ डॉक्टर निर्माण करण्याचे कार्य करण्यात येते व संलग्नित रुग्णालयेमार्फत राज्यातील सामान्य जनतेस माफक दरामध्ये रुग्णसेवा देण्यात येते.

आयुष संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई

आयुष संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई या कार्यालयांतर्गत आयुर्वेद, युनानी, होमिओपॅथी तसेच निसर्गोपचार व योगोपचार इत्यादी भारतीय वैद्यकशास्त्राच्या शासकीय, अनुदानित व विनाअनुदानित महाविद्यालयाचे नियमन व नियंत्रण करणे, भारतीय वैद्यकशास्त्राचा प्रचार व प्रसार करणे इत्यादी कामे आयुष संचालनालयाकडून केली जातात. राज्यात सध्या 8 शासकीय आयुर्वेद महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालये असून, 16 आयुर्वेद व 3 युनानी महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालये यांना शासनाकडून अनुदान दिले जाते. याशिवाय 55 आयुर्वेद, 4 युनानी व 54 होमिओपॅथी महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालये खाजगी संस्थांमार्फत चालविली जात आहेत.

विभागाची उद्‌दीष्टे

महाराष्ट्र राज्यात वैद्‌यकीय, दंत, आयुष, परिचारीका व इतर आरोग्य सेवेशी संबंधित अभ्यासक्रमांचे बळकटीकरण करणे, त्यात वाढ करणे, महाविद्‌यालयातील शिक्षणाद्‌वारे तज्ञ डॉक्टर निर्माण करणे, सामान्य जनतेस माफक दरामध्ये रुग्णसेवा देण्यात येते, जनतेला प्रमाणित औषधे योग्य दरात उपलब्ध होण्यासाठी कार्यरत राहणे, रुग्णाच्या हिताचे संरक्षण करणे, औषधांची गुणवत्ता राखण्याचे, अन्न व औषधांचे उत्पादन, वितरण आणि विक्री यावर वैधानिक नियंत्रण ठेवणे, आयुर्वेद/युनानी/होमिओपॅथी तसेच निसर्गोपचार व योगोपचार इत्यादी भारतीय वैद्‌यकशास्त्राच्या महाविद्‌यालयाचे नियमन व नियंत्रण करणे, भारतीय वैद्‌यकशास्त्राचा प्रचार व प्रसार करणे इ.

माहितीची सुलभता

आधुनिक काळाची गरज म्हणून विभागाची तसेच क्षेत्रिय कार्यालयांची माहिती संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्याच्या दृष्टीने प्रयत्न करण्यात येत आहे. विभागाच्या कामाची प्रचंड व्याप्ती विचारात घेता, काही विभाग प्रमुखांनी आपली माहिती / उपक्रम / विविध योजनांची माहिती संकेतस्थळावर प्रसिध्द केली आहे. औषधे प्रशासन यांची माहिती www.fda.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, मुंबई यांची माहिती www.dmer.org.in या संकेतस्थळावर व आयुष संचालनालय, मुंबई यांची माहिती http://ayush.gov.in या संकेतस्थळावर प्रसिध्द करण्यात येते.

कार्यपुर्तीचे वेळापत्रक

विभागाच्या महत्वाच्या योजना/धोरणात्मक बाबींवर शासन स्तरावर निर्णय घेण्यात येतात. विभागाच्या विविध उद्दिष्टांची पुर्तता करण्याकरिता विभागाच्या उपरोक्त क्षेत्रिय कार्यालयाकडून वेगवेगळया उपक्रम/योजना/कार्यक्रम राबविण्यात येत असतात. या उपक्रम/योजना/कार्यक्रमांची माहिती त्यासाठी लागणाऱ्या कार्यपुर्तीबाबतचे वेळापत्रकाच्या समावेशाबाबतची सामान्य नागरिकांना माहिती होण्यासाठी प्रत्येक क्षेत्रिय कार्यालयाने नागरिकांची सनद स्वतंत्रपणे प्रसिध्द करणे आवश्यक आहे. विभागाच्या स्तरावरील कामाबाबत “विवरणपत्र-3” मध्ये माहिती देण्यात आली आहे.

नियम/शासन निर्णय

या विभागाशी संबंधित नियम अथवा महत्वाचे शासन निर्णय www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर उपलब्ध आहेत. या विभागाकडून वेळेवेळी निर्गमित होणाऱ्या नियम तथा शासन निर्णयाबाबतची माहिती www.maharashtra.gov.in या संकेत स्थळावर अद्ययावत करण्यात येते.

गाऱ्हाणी तक्रारी यांचे निराकरण

कार्यपूर्तीस होणारा विलंब वा अन्य काही गाऱ्हाणी असल्यास त्यासंबंधी विवरणपत्र-3 मध्ये नमुद केलेल्या अधिकाऱ्यांकडे तक्रार नोंदविता येईल व तक्रार प्राप्त झाल्यापासून 7 दिवसात त्याची पूर्तता करण्याची जबाबदारी संबंधित अधिकाऱ्यांची राहील. याउपरही नागरीकांचे समाधान न झाल्यास त्याबाबत संबंधित अपर मुख्य सचिव/प्रधान सचिव/सचिव यांचेकडे तकार करता येईल.

गाऱ्हाणे समक्ष भेटीत/पत्राने तथा ई-मेलद्वारेही मांडता येतील.

नागरीकांच्या सनदेचा आढावा / सिंहावलोकन

या नागरिकांच्या सनदेच्या उपयुक्ततेबाबतचा तथा परिणामकारकतेचा आढावा दरवर्षी घेण्यात येईल व त्यास आवश्यकतेनुसार बदल करण्यात येतील.

जनसामान्यांकडून सूचना

ही नागरिकांची सनद सर्वसामान्य नागरिकांच्या छाननीसाठी नेहमीच खुली असेल व सन्माननीय नागरिकांच्या बहुमुल्य सुचनांना गांभीर्यपूर्वक विचार करून त्यात वेळोवेळी सुधारणा घडवून आणता येईल. वैद्‌यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या अधिनस्त येणाऱ्या सेवा उपभोगणाऱ्या नागरिकांना आपले हक्क मांडण्यासाठी ही सनद नेहमीच सहकार्य करेल.

नागरीकांच्या सनदेची अंमलबजावणी

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग नागरीकांच्या सनदेची अंमलबजावणी करण्यास कटिबध्द आहे. वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग आपल्या अधिपत्याखालील सेवा कर्तव्यभावनेने व कार्यतत्परतेने उपलब्ध करून देण्याची हमी देत आहे. या सेवा पुरवितांना नागरीकांना सौजन्यपूर्व वागणूक देण्याची संपूर्ण जबाबदारी प्रत्येक अधिकारी/कर्मचाऱ्यांची राहील.

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये (खुद्द) विभागाची रचना दर्शविणारे

विवरणपत्र-1

मा.मंत्री (वैद्यकीय शिक्षण)	**मा.मंत्री (औषधी द्रव्ये)**	**मा.राज्यमंत्री (वैद्यकीय शिक्षण)**	**मा.राज्यमंत्री (औषधी द्रव्ये)**

श्री.धीरज कुमार,सचिव (भा.प्र.से.)

श्री. श्वेतांबरी खडे, उप सचिव	श्रीम. संदिप ढाकणे , उप सचिव	श्री. रा.कों. धनावडे, सह सचिव	श्री. अनिल अहिरे, उप सचिव	श्री. तुषार पवार, उप सचिव
⬇	⬇	⬇	⬇	⬇
श्री. मनोहर बंदपट्टे, अ.स. (वैसेवा-1)	श्री. धि.बा.रामटेके, क.अ. (परिचर्या)	श्री. शांताराम घोगरे, क.अ. (औषधे-1)	श्री.सु.ज.शेट्टी, अ.स. (प्रशा-1)	श्रीम. प्रि. अ. कागिनकर, क.अ. (शिक्षण-1)
श्री. सुनिलकुमार धोंडे,अ.स. (वैसेवा-2)	श्री.अजित जगताप, अ.स.(अति) (समन्वय)	श्री.अजित जगताप, अ.स. (औषधे-2)	श्री.म.गि.जोगदंड, अ.स. (प्रशा-2)	श्री.नि. ब. महाडीक, क.अ. (शिक्षण-2)
श्री. निलेश साळुंखे, क.अ. (वैसेवा-3)	श्री. सुनिलकुमार धोंडे, अ.स. (अति) (रोखशाखा)			श्रीम. परिक्षीता खोत, क.अ. (अधिनियम)
श्री. मंगेश बागल, क.अ. (वैसेवा-4)	श्री. र. हि. पवार, क.अ. (नोंदणीशाखा)			
श्री. निलेश साळुंखे, क.अ. (अति) (आस्थापना)	श्रीम. अ. अ. मून, क.अ. (अलेप)			

श्री.प्रविण कांदे, क.अ. (आयु-1)	श्री.स. शि. सावंत, लेखा अधिकारी. (लेखा व दक्षता)			
श्री.प्रविण कांदे, क.अ. (अति) (आयु-2)				

वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागाच्या क्षेत्रिय कार्यालयातील विभाग प्रमुख विवरणपत्र-2

1) आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
2) संचालक, वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.
3) संचालक, आयुष संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई.

विवरणपत्र-3

कार्यासनाचे नांव	विभागाकडून/कार्यालयाकडून पुरविली जाणारी सेवा	आवश्यक कागदपत्राची पुर्तता केल्यानंतर किती कालावधीत सेवा पुरविली जाते	सेवा पुरविणारा अधिकारी/कर्मचारी (दालन क्रमांक व दुरध्वनी क्रमांक)	सेवा विहित कालावधीत पुरविली न गेल्यास ज्याच्याकडे तक्रार करता येईल तो अधिकारी व त्याचा दुरध्वनी क्रमांक
आस्थापना	1) वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभाग खुद्द (अंतर्गत) अ) सर्व संवर्गाच्या आस्थापना व सेवाविषयक बाबी ब) प्रशासकीय, व्यवस्थापकीय व जनसंपर्क बाबी. क) विविध अग्रीमांचे वाटप, खर्चाचा ताळमेळ घालणे. 2) नोंदणी, निंदणी, रोखशाखा, टंकलेखन शाखा, यांचे कार्यावर नियंत्रण ठेवणे 3) ज्येष्ठता याद्या, सेवाप्रवेश नियम, पदांची मानके	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.01, दु.क्र.022-22626512 Ext.323)	सह सचिव/उप सचिव (आस्थापना), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.01, दु.क्र.022-22617414)
रोखशाखा	1)विभागातील सर्व अधिकारी/ कर्मचारी यांची सर्व प्रकारची देयके तयार करणे व त्यांचे	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी,	सह सचिव/उप सचिव (रोखशाखा),

	प्रदान करणे 2) अधिकारी/ कर्मचारी यांची सेवा पुस्तके अद्यावत ठेवणे 3) चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांचे भविष्य निर्वाहनिधीचे हिशोब ठेवणे 4)विभागाच्या (खुद्द) आस्थापनेबाबत अर्थसंकल्प/ सुधारित अंदाज तयार करण्यासाठी माहिती पुरवणे 5) मृत्यू- नि सेवानिवृत्ती उपदान, भविष्य निर्वाह निधी, गटविमा योजना इ. प्रकारची नामनिर्देशने स्विकृत करणे आणि सेवा पुस्तकात नोंद घेणे 6) स्वग्राम घोषित करणे व त्याची सेवापुस्तकात नोंद घेणे 7) रोखशाखेशी संबंधित खर्चमेळाचे काम	पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.03, दु.क्र.022-22617325 Ext.322)	9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)
नोंदणीशाखा	1) मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागातून विभागात येणाऱ्या व विभागातून मंत्रालयीन प्रशासकीय विभागाना पाठविण्यात येणाऱ्या नस्त्या/ संदर्भाची नोंद संगणकामार्फत घेवून नोंदी ठेवणे तसेच विभागात येणारे संदर्भ/ प्रकरणे याची आवक जावक नोंद करणे, नोंदी ठेवणे 2) टपाल तिकिटाचा हिशोब नोंद वही ठेवणे 3) मुख्यमंत्री कार्यालयाकडून आलेल्या संदर्भाची नोंदवही व इतर नोंदवहया ठेवणे	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.21, दु.क्र.022-22617325 Ext.311)	सह सचिव/उप सचिव (नोंदणीशाखा), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)

	4) विभागातील चतुर्थश्रेणी कर्मचाऱ्यांच्या कामाचे वाटप व त्यांच्या कामावर नियंत्रण ठेवणे 5) गोपनीय टपाल व नस्त्या स्विकारणे, निर्गमित करणे व त्याचे वाटप करणे 6) कार्यासनानी निर्गमित केलेल्या पत्राची नोंद घेवून विभागातील संबंधित कार्यासने, मंत्रालयीन विभाग यांना पाठविणे तसेच मंत्रालयाच्या आसपासच्या कार्यालयांना पत्राची पोच करणे 7) विभागाची वितरण सूची अद्यावत ठेवणे 8) शासन निर्णय, परिपत्रके निर्गमित करून विभागप्रमुखांना पाठविणे 9) झेरॉक्स मशीन चालक व फ्रॅकींग मशीन चालकावर देखरेख ठेवणे 10) संगणकीय साहित्य पुरविणे 11) अन्य विभागाशी संबंध असतानाही विभागाला उदेशून लिहिलेले संदर्भ किंवा अनावश्यकपणे/ निर्हेतुकपणे विभागाला पृष्ठाकित केलेले संदर्भ	विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.		
औषध-1	1) आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांच्या नियंत्रणाखालील सर्व संवर्गातील सेवाविषयक बाबी. 2) हाफकिन प्रशिक्षण संशोधन व चाचणी संस्थ‍ेशी संबंधित सर्व बाबी	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत,	सह सचिव/उप सचिव (औषध-1), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय,

	3) हाफकिन जीव औषध निर्माण महामंडळाशी संबंधित सर्व बाबी	अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.27, दु.क्र.022-22617414 Ext.304)	मुंबई (दालन क्र.02, दु.क्र.022-22617414)
औषध-2	1) आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासनाच्या प्रशासकीय बाबी 2) आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासन यांच्याकडील अर्थसंकल्पीय कामकाज 3) आयुक्त, अन्न व औषध प्रशासनाच्या आदेशाविरूध्द मा. मंत्री/ राज्यमंत्री यांचेकडे करण्यात येणा-या अपीलावर त्यांनी दिलेल्या निर्णयानुसार कार्यवाही करणे, अपिले, याचिका, बांधकामे इ.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.28, दु.क्र.022-22617414 Ext.305)	सह सचिव/उप सचिव (औषध-2), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.02, दु.क्र.022-22617414)

वैसेवा-1	1) वैद्यकीय शिक्षण व संशोधन संचालनालय व या संचालनालयाच्या अधिपत्याखालील- अ) गट "अ" संवर्गातील संचालक व सहसंचालक, अधिष्ठाता, प्राध्यापक, मुख्य प्रशासकीय अधिकारी इ. अधिकाऱ्यांच्या सेवा विषयक सर्व बाबी ब) गट "ब" मधील प्रशासकीय अधिकारी या संवर्गाच्या सेवाविषयक सर्व बाबी (उदा. सेवाप्रवेश नियम, नियुक्त्या, पदोन्नत्या, बदल्या, ज्येष्ठता याद्या, गोपनीय अहवाल, पुनर्विलोकन, विभागीय चौकशी इ.) क) शासकीय वैद्यकीय रुग्णालय, यांचेसाठी नवीन पदनिर्मिती व शासकीय वैद्यकीय रुग्णालय यांचेसाठी निर्माण केलेल्या पदांशी निगडीत अन्य सर्व बाबी (पदांना मुदतवाढ देण्यासह)	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.31, दु.क्र.022-22617414 Ext.301)	सह सचिव/उप सचिव (वेसेवा-1), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.02, दु.क्र.022-22617414)
वैसेवा-2	1) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील गट "अ" मधील सहयोगी प्राध्यापक संवर्गातील अधिकाऱ्यांच्या सर्व	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला,	सह सचिव/उप सचिव (वैसेवा-2), 9 वा मजला,

	सेवाविषयक बाबी (उदा. सेवाप्रवेश नियम, नियुक्त्या, पदोन्नत्या, बदल्या, ज्येष्ठता याद्या, गोपनीय अहवाल, विभागीय चौकशी इ.) 2) मानसेवी प्राध्यापकांच्या सेवा विषयक बाबी. 3) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील पदांची श्रेणी, अवनती, श्रेणी उन्नत व वेतन पुर्नरचना.	अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.32, दु.क्र.022-22617414 Ext.330)	जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.02, दु.क्र.022-22617414)
वैसेवा-3	1) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील गट "ब" मधील संवर्गातील प्रशासकीय अधिकारी वगळता अन्य अधिकाऱ्यांच्या सर्व सेवाविषयक बाबी. 2) रुग्णालयीन अभ्यागत मंडळे व रुग्णालय सल्लागार समित्या इ.नियुक्त्या करणे व त्यांच्या सूचना व अहवालांवर कार्यवाही करणे. 3) महाराष्ट्र मानसिक आरोग्य संस्था, पुणे या संस्थेतील सर्व संवर्गाच्या आस्थापनाविषयक बाबी.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.29, दु.क्र.022-22617414 Ext.302)	सह सचिव/उप सचिव (वैसेवा-3), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.02, दु.क्र.022-22617414)

		निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.		
वैसेवा-4	1) शासकीय वैद्यकीय महाविद्यालयातील गट "क" आणि "ड" मधील संवर्गातील कर्मचाऱ्यांच्या सर्व सेवाविषयक बाबी (उदा. सेवाप्रवेश नियम, नियुक्त्या, पदोन्नत्या, बदल्या, ज्येष्ठता याद्या, गोपनीय अहवाल, पुनर्विलोकन, विभागीय चौकशी इ.) 2) शासकीय दंत महाविद्यालये व रुग्णालयातील सर्व संवर्गातील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सेवा विषयक बाबी.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.30, दु.क्र.022-22617414 Ext.303)	सह सचिव/उप सचिव (वैसेवा-4), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)
आयु-1	शासकीय आयुर्वेदीक महाविद्यालये व रुग्णालये तसेच शासकीय होमिओपॅथी रुग्णालय येथील सर्व संवर्गातील अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सर्व सेवा विषयक बाबी तसेच प्रशासकीय व्यवस्थापकीय आणि धोरणात्मक बाबी.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.25,	सह सचिव/उप सचिव (आयु-1), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33,

		दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	दु.क्र.022-22617454 Ext.306)	दु.क्र.022-22617454)
आयु-2	1) खाजगी आयुर्वेदिक महाविद्यालये व रुग्णालये तसेच खाजगी होमिओपॅथी रुग्णालय येथील नवीन योजना, राज्य व केंद्र पुरस्कृत योजना. 2) खाजगी आयुर्वेदिक महाविद्यालये व रुग्णालये तसेच खाजगी होमिओपॅथी रुग्णालय येथील पदनिर्मिती व पदांसंबंधीचे अनुषंगिक सर्व विषय 3) खाजगी आयुर्वेदिक महाविद्यालये व रुग्णालये तसेच खाजगी होमिओपॅथी रुग्णालय /संस्था यांचेशी संबंधित सर्व सेवा विषयक बाबी व धोरणात्मक बाबी, अनुदान मंजूर करण्याचे प्रस्ताव. 4) खाजगी व अनुदानीत महाविद्यालयांच्या शिक्षकेतर कर्मचाऱ्यांच्या मागण्या, आयुर्वेद प्रचार व संशोधन	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.26, दु.क्र.022-22617454 Ext.307)	सह सचिव/उप सचिव (आयु-2), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)
अधिनियम	1) विभागांशी संबंधित कायदे, अधिनियम	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या	अवर सचिव/कार्यासन	सह सचिव/उप सचिव

	नियमावली, उपविधी तयार करणे व त्यात दुरुस्त्या करणे व त्यांची अंमलबजावणी करणे. 2) विविध परिषदांच्या आस्थापना व इतर बाबी.	बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अधिकारी, 7 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.36, दु.क्र.022-22617454 Ext.328)	(अधिनियम), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)
अलेप	वार्षिक अंदाज पत्रक, सुधारित अंदाज पत्रक, नियोजन विषयक कामकाज, कार्यक्रम अंदाज पत्रक, लोक लेखासमिती, अंदाजसमिती व भारताचे लेखानियंत्रक इ. अहवालातील लेखा आक्षेप व इतर लेखा विषयक बाबी, अर्थसंकल्प विषयाशी निगडीत अन्य सर्व बाबी.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.05, दु.क्र.022-22617454 Ext.331)	सह सचिव/उप सचिव (अलेप), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)

		त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.		
समन्वय	1) विभागात माहितीचा अधिकार अधिनियम 2005 नुसार प्राप्त होणाऱ्या अर्जांचे संकलन करणे, त्यांची नोंद वही अद्यावत ठेवणे. 2) अन्य मंत्रालयीन विभागांना पाठवावयाच्या माहितीचे संकलन. 3) विधीमंडळ कामकाजाचे समन्वय. 4) विभागाशी संबधित संकीर्ण स्वरुपाच्या बाबी.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 7 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.36, दु.क्र.022-22617454 Ext.222)	सह सचिव/उप सचिव (अलेप), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.33, दु.क्र.022-22617454)
शिक्षण-1	1) आरोग्य विज्ञान शाखेतील नवीन पदविका / पदवी अभ्यासक्रमांना तसेच अशा अभ्यासक्रमांच्या नवीन महाविद्यालयांना परवानगी/ मान्यता देणे. 2) खाजगी महाविद्यालयांवर नियंत्रण ठेवणे. 3) महाराष्ट्र आरोग्य विज्ञान विद्यापीठांशी	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई	सह सचिव/उप सचिव (शिक्षण-1), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई

	संबंधित सर्व बाबी. 4) खाजगी महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या व अन्य कर्मचाऱ्यांच्या तक्रारी / मागण्यांबाबत. 5) कस्तुरबा हेल्थ सोसायटी सेवाग्राम, वर्धा व मुंबई शहर रुग्णवाहिका दल यांना अनुदान वितरीत करणे. 6) शासकीय वैद्यकीय रुग्णालयातील रुग्णखाटांचे खाजगी संस्थांना संलग्नीकरणास मान्यता देणे.	दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	(दालन क्र.04, दु.क्र.022-22617430 Ext.321)	(दालन क्र.10, दु.क्र.022-22617430)
शिक्षण-2	1) वैद्यकीय, दंत, निम-वैद्यकीय आयुर्वेद, युनानी, होमिओपॅथी अभ्यासक्रमांबाबत उपस्थित होणाऱ्या खालील विषयांशी संबंधित सर्व बाबी. 2) प्रवेश नियमांशी संबंधित सर्व बाबी. (उदा. प्रवेश नियम तयार करणे. प्रवेश प्रक्रिया राबविणे) 3) महाविद्यालयातील विद्यार्थ्यांच्या बदल्याबाबत.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.06, दु.क्र.022-22617430 Ext.320)	सह सचिव/उप सचिव (शिक्षण-2), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.10, दु.क्र.022-22617430)

		येईल.		
लेखा व दक्षता	1) शासकीय महाविद्यालये व रुग्णालये यांची तपासणी करणे, निरीक्षण अहवाल तयार करुन तो संबंधित कार्यासनांना पाठविणे व त्यावर कार्यवाही होईल या दृष्टीने पाठपुरवा करणे. 2) लोक लेखासमिती, अंदाजसमिती व भारताचे लेखानियंत्रक इत्यादी अहवालातील लेखा आक्षेप व इतर लेखा विषयक बाबींचा पाठपुरवा व समन्वय साधणे. 3) विभागातील शासकीय/अशासकीय सर्व लेख्यांच्या नोंदी ठेवणे. 4) खर्चाचा ताळमेळ घालणे.	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	लेखा अधिकारी, 7 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.35, दु.क्र.022-22617325 Ext.326)	सह सचिव/उप सचिव (लेखा व दक्षता), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.10, दु.क्र.022-22617430)
प्रशासन-1	1) शासकीय वैद्यकीय व दंत महाविद्यालये/ रुग्णालये यांचे करिता राज्यस्तरावरील यंत्रसामुग्री खरेदी व दुरुस्ती संबंधीच्या सर्व बाबी 2) विभागाच्या अधिनस्त असलेल्या संचालनालय, वैद्यकीय शिक्षण आणि संशोधन, मुंबई तसेच शासकीय वैद्यकीय/ दंत महाविद्यालये व संलग्नित रुग्णालये, आरोग्य पथके येथील नवीन इमारतीचे	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.09, दु.क्र.022-22617340	सह सचिव/उप सचिव (प्रशासन-1), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.12, दु.क्र.022-22617340)

	बांधकाम, दुरुस्ती व नुतनीकरण इ. संबंधित बाबी 3) शासकीय वैद्यकीय व दंत महाविद्यालये/ रुग्णालयांशी संबंधित नवीन योजनाबाबतचे प्रस्ताव 4) मानसिक आरोग्य संस्था, पुणे या संस्थेशी संबंधित सर्व बाबी बाबी 5) औषध खरेदी पध्दती व दरकरार निश्चित करणे 6) महाराष्ट्र मानसिक आरोग्य संस्था, पुणे या संस्थेतील सर्व संवर्गाच्या आस्थापनाविषयक बाबी सोडून इतर बाबी.	45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	Ext.316)	
प्रशासन-2	1) शासकीय वैद्यकीय व दंत महाविद्यालये/रुग्णालयातील व्यवस्थापन, प्रशासन व धोरणात्मक बाबी तसेच विविध प्रकारच्या गैरव्यवहाराविषयक प्रकरणाची प्राथमिक चौकशी. 2) स्थानिक खरेदी किंवा विभाग प्रमुखांनी स्वाधिकारे केलेल्या खरेदीबाबत आलेल्या तक्रारी वा लेखा आक्षेप. 3) रुग्णालय शुल्क वाढविणे, देणग्या स्विकारणे, रुग्णालयाचा दर्जा सुधारणे इ. विषयक प्रकरणे. 4) सार्वजनिक आरोग्य सेवा व वैद्यकीय शिक्षण या दोन्ही विभागाच्या सामाईक	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.07, दु.क्र.022-22617340 Ext.319)	सह सचिव/उप सचिव (प्रशासन-2), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.12, दु.क्र.022-22617340)

	कार्यक्रमावर (उदा. पोलिओ, मलरिया उच्चाटन, एड्स इ.) कार्यवाही करणे.	निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.		
परिचर्या	वैद्यकीय शिक्षण व औषधी द्रव्ये विभागातंर्गत शुश्रुषा क्षेत्रातील सर्व गट अ, ब आणि क संवर्गातील परिचर्या अधिकारी/कर्मचारी यांच्या सर्व सेवा विषयक बाबी (उदा. सेवा प्रवेश नियम नियुक्त्या, पदोन्नत्या, बदल्या, ज्येष्ठता याद्या, गोपनिय अहवाल, पुनर्विलोकन, विभागीय चौकशी इ.)	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.	अवर सचिव/कार्यासन अधिकारी, 7 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.35, दु.क्र.022-22617340 Ext.327)	सह सचिव/उप सचिव (परिचर्या), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र.12, दु.क्र.022-22617340)
विधी कक्ष	विभागातील सर्व विधी कामकाजविषयक बाबी	महाराष्ट्र शासकीय कर्मचाऱ्यांच्या बदल्यांचे विनियमन शासकीय कर्तव्ये पार पाडण्यास होणाऱ्या विलंबास प्रतिबंध अधिनियम, 2005 मधील प्रकरणे क्र.3 च्या कलम 10 (1) मधील तरतुदीस अनुसरुन तात्काळ नस्ती शक्यतो त्याच दिवशी आणि तातडीची नस्ती 4 दिवसात निकाली काढण्यात येईल. अन्य	अवर सचिव (विधी), 9 वा मजला, जी.टी.रुग्णालय संकुल इमारत, मंत्रालय, मुंबई (दालन क्र...., दु.क्र...)	

		विभागाशी संबंधित नसलेल्या नस्तीवर 45 दिवसांच्या आत व दुसऱ्या विभागाची बाब अंतर्भूत असलेल्या व त्या विभागाचे अभिप्राय आवश्यक असलेल्या नस्तीवर 3 महिन्याच्या आत निर्णय घेऊन योग्य कार्यवाही करण्यात येईल.		

टिप:- सदर सनद तयार करतांना, वाटप करण्यात आलेल्या विषयामध्ये कामाची निकड लक्षात घेवून विषयवाटपामध्ये आवश्यक तो बदल होऊ शकतो.

सन 2016-17या आर्थिक वर्षापासून विभागाची अर्थसंकल्पीय तरतुदीची आकडेवारी

<u>**रु.हजारात**</u>

	वित्तीय वर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज (मूळ तरतूद), सुधारीत अंदाज व खर्च									
मुख्य लेखाशीर्ष		**2016-17**	**2017-18**	**2018-19**	**2019-20**	**2020-21**	**2021-22**	**2022-23**	**2023-24**	**2024-25**
2210, वैद्यकीय सेवा व सार्वजनिक आरोग्य	**अंदाज (मूळ तरतूद)**	23312353	25667770	29320029	36534317	40603979	42,38,47,51	48,10,45,06	51966338	61268459
	सुधारीत अंदाज	25111127	25829760	32217747	36707038	42005798	45,78,35,29	48,63,68,07	5719,07,96	67209026
	खर्च	23116340	23716840	28352510	33807200	36577910	39900123	42838768	35136590	33135245
2235, सामाजिक	**अंदाज (मूळ**	4000	4000	4000	4000	4000	40,00	40,00	4000	4000

सुरक्षा व कल्याण	तरतूद)									
	सुधारीत अंदाज	3600	3200	3600	3200	3000	40,00	40,00	4000	4000
	खर्च	1862	2705	1397	1160	2990	2384	2100	00.00	00.00
2251, सचिवालय-सामाजिक सेवा	अंदाज (मूळ तरतूद)	97907	112279	128696	162401	176540	17,96,72	28,61,18	400212	267431
	सुधारीत अंदाज	87209	95991	126920	120242	105169	16,51,94	40,86,30	402357	234637
	खर्च	69626	72636	78711	98960	88172	116734	342090	123704	87226

	वित्तीय वर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज (मूळ तरतूद), सुधारीत अंदाज व खर्च									
मुख्य लेखाशीर्ष		2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
2406, वनीकरण व वन्यजीवन	अंदाज (मूळ तरतूद)	0	0	0	0	2	0	2	-	-
	सुधारीत अंदाज	0	0	2	0	2	0	2	-	-
	खर्च	0	0	0.000	0	0	0	0	-	-
4210, वैद्यकीय सेवा	अंदाज (मूळ	611500	683400	5251723	3007683	3720536	6,53,17,32	10,22,46,79	12502468	14057705

व सार्वजनिक आरोग्य यावरील भांडवली खर्च	तरतूद)									
	सुधारीत अंदाज	1347000	1422214	7472688	7981218	3765564	7,56,32,88	7,64,56,01	33534640	29122195
	खर्च	606039	1213820	2854820	5518860	2783670	6970243	7424942	1035998	5189900
7610, शासकीय कर्मचारी इत्यादींना कर्जे	अंदाज (मूळ तरतूद)	50115	55766	91559	100311	100011	10,00,11	10,00,11	100011	100011
	सुधारीत अंदाज	87232	47736	83829	100311	29551	7,50,01	100011	95001	100011
	खर्च	79125	45610	80880	60550	27420	66429	85409	35136	35311

	वित्तीय वर्षनिहाय अर्थसंकल्पीय अंदाज (मूळ तरतूद), सुधारीत अंदाज व खर्च									
मुख्य लेखाशीर्ष		2016-17	2017-18	2018-19	2019-20	2020-21	2021-22	2022-23	2023-24	2024-25
एकूण	अंदाज (मूळ तरतूद)	24075875	26523215	34796007	39808712	44605068	49200166	58719316	64973029	75697606
	सुधारीत अंदाज	20459151	23228166	26636168	27398901	39904786	53591012	56795051	91226794	96669869
	खर्च	18636448	21195350	23872992	25051611	31368318	47055913	50693309	36331428	38447682